Avdelning Specialiserad vård, läkemedel och medicintekniska produkter/UEK
2026-11-18 version 2

Apotekstjänst byte av utlämningsställen

Västra Götalandsregionen (VGR) har avtal med Apotekstjänst för tjänsten Öppenvårdsdos. Apotekstjänst har ansvar för leveransen hela vägen fram till utlämning till patient eller ombud (regleras i Läkemedelsverkets föreskrifter, se nedan).

Information om Apotekstjänst byte av utlämningsställen finns på Vårdgivarwebben på denna sida: Öppenvårdsdos - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen.

Beslutet att byta utlämningsställen från apotek till andra utlämningsställen är taget ensidigt av Apotekstjänst, och pågår i alla regioner i Sverige som har avtal med Apotekstjänst. Förändringen påverkar inte verksamheter som har direktleverans.

Vad gäller för utlämning av dosläkemedel

Det finns inte någon reglering i författningar (lag, förordning eller föreskrift) att apotek ska vara utlämningsställe. Det finns inte heller något krav i VGR:s avtal att apotek ska vara utlämningsställe. Men det finns tydliga författningskrav på dosapoteket som reglerar att de har ansvar för hela leveransen och underleverantörer de anlitar. Läkemedelsverket är den myndighet som granskar att dosapoteken följer gällande författningar.

Apotek som utlämningsställe

Det finns inte något författningskrav på att apotek ska vara utlämningsställe för dosläkemedel, eller att det ska lämnas ut av farmaceut. Det finns inte heller någon skyldighet för apotek att agera utlämningsställe för dosläkemedel.

Utlämning av dosläkemedel

Apotekstjänst (dosaktören) har ansvar för leveransen hela vägen fram till utlämning till patient eller ombud. Detta regleras i 3 kap 17 § Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2010:9) om maskinell dosverksamhet. Utlämningsstället agerar underleverantör till Apotekstjänst (oavsett om utlämning sker via apotek eller andra utlämningsställen). Utlämningsstället får inte öppna de förslutna paketen och kan inte ta del av dess innehåll.

Apotekstjänst har även ansvaret att granska de nya utlämningsställena avseende krav som Läkemedelsverket ställer på säkerhet och kvalitet. Kraven på dosapoteken gällande deras underleverantörer finns i 31-33 §§ Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2009:9) om detaljhandel vid öppenvårdsapotek.

Apotekstjänst är skyldiga enligt föreskriftskrav att se till att de kan lämna ut dosläkemedel på ett säkert sätt. Det finns inte något krav på att det måste ske via apotek. Oavsett vilken verksamhet Apotekstjänst anlitar som underleverantör för utlämnande av dosläkemedel (apotek eller annat utlämningsställe) behöver de säkerställa att den anlitade underleverantören kan utföra uppdraget och säkerställa att verksamhet som utförs av underleverantören följer gällande krav.

Avvikelser och tillsyn

Apotekstjänst ansvarar för leveransen hela vägen fram till utlämning till patient. Apotekstjänst är skyldiga att utreda och åtgärda avvikelser och brister som uppstår hos utlämningsställen samt vidta förebyggande åtgärder för att säkerställa att liknade problem inte inträffar igen.

Avvikelser på utlämningsställen skickas till Apotekstjänst. Kan skickas till ombud@apotekstjanst.se eller kundtjanst@apotekstjanst.se

Läkemedelsverket ansvarar för tillsyn över Apotekstjänst och hur de hanterar sina underleverantörer (utlämningsställen) och att regelverket efterlevs.

Anmälan till Läkemedelsverket kan skickas till registrator@lakemedelsverket.se

Upphandling och avtalskrav

Det finns inte något i avtalet mellan VGR och Apotekstjänst som säger att utlämning måste ske på apotek. Av olika orsaker är det svårt att ställa det kravet i upphandling. Dels för att det inte är tvingande för apotek att vara utlämningsställe. Dels orsaker kopplat till grundläggande upphandlingsprinciper om likabehandling, det vill säga att ingen leverantör får gynnas i förhållande till andra. Att kravställa att utlämning endast får ske på apotek (som inte har någon skyldighet att agera utlämningsställe) skulle gynna dosaktörer som har egna apotek.

Status gällande byten av utlämningsställen

Information från Apotekstjänst (2026-05-28):

”Arbetet med utbytet går sakta framåt och kommer att pågå under hela året. Det går inte i nuläget att säga hur många apotek som vi byter ut, vid vilken tidpunkt, utan det kommer att ske succesivt. Apotekstjänst har fått övergångsavtal med samtliga apoteksaktörer under tiden vårt arbete pågår, så inga förändringar inträffar innan vi har meddelat både patienter, särskilda boenden, hemtjänstgrupper, nytt utlämningsställe och apotek som vi lämnar.”

Kontakt Apotekstjänst

Frågor om utlämning av dosläkemedel hänvisas till Apotekstjänst kundtjänst för ombud, telefonnummer 010-175 73 70 eller e-post: ombud@apotekstjanst.se